

1 Melyek az intézkedések különböző típusai?

A polgári peres eljárásokban alkalmazandó biztosítási intézkedésekre vonatkozó alaprendelkezések a svéd jogban a bírósági eljárási törvénykönyv („rättegångsbalken”) 15. fejezetében található. Az általános szabály szerint addig nem valósulhat meg polgári jogi követelésre vonatkozó végrehajtási intézkedés, amíg a bíróság nem határozott az ügyben. A biztosítási intézkedések azonban kivételt képeznek e szabály alól. A biztosítási intézkedések általános célja annak biztosítása, hogy a vesztes fél a jövőbeli bírósági döntést követően teljesítse kötelezettségeit.

A legáltalánosabb biztosítási intézkedés a *zárolás*, amely azt jelenti, hogy a keresetet benyújtó fél birtokba veheti a másik fél bármely vagyontárgyát, vagy más módon elérheti az ellenérdekelt fél rendelkezési jogának megvonását.

A svéd bírósági eljárási törvénykönyv 15. fejezetének 1. szakaszával összhangban a valamely követelésre vonatkozó határozat végrehajtásának jövőbeli biztosítása céljából rendelhető el *zárolás*. Általános szabályként az e rendelkezés szerinti zárolást elrendelő döntést úgy kell megszövegezni, hogy a zárolás az adós tulajdonában lévő vagyontárgy esetében olyan értékre vonatkozzon, amely a meghatározott összegű követelést fedezi. Kivételes esetekben a döntés arra is kitérhet, hogy pontosan mely vagyontárgyakat érinti a végrehajtás.

A zárolást abból a célból is elrendelhetik, hogy így biztosítsák egy olyan határozat jövőbeni végrehajtását, amely *bizonyos vagyontárgyra vonatkozó elsőbbségi joghoz kapcsolódik* (a bírósági eljárási törvénykönyv 15. fejezetének 2. szakasza). E határozatok közé tartoznak például azok, amelyek szerint a felperesnek elsőbbségi joga van bizonyos részvényekre, valamint azok, amelyek szerint az alperes köteles a részvényeket haladéktalanul átadni.

A svéd bírósági eljárási törvénykönyv 5. fejezetének 3. szakaszában szereplő általános rendelkezés szerint a bíróság *előírhatja* a felperes jogainak védelméhez szükséges, megfelelő intézkedéseket. Ezt a rendelkezést kell alkalmazni például ideiglenes intézkedések esetében. Szintén e rendelkezés alkalmazási körébe tartoznak az annak megállapítására irányuló kérelmek, hogy az alperes nem jogosult valamely versenytilalmi kikötésben szereplő termékek forgalmazására.

Ezenkívül a svéd bírósági eljárási törvénykönyv 15. fejezetének 4. szakasza szerint a bíróság valamely vagyontárgyhoz kapcsolódó elsőbbségi jog esetében elrendelheti az *elidegenített eszközök visszaszolgáltatását stb.*

A svéd bírósági eljárási törvénykönyv 15. fejezete 5. szakaszának 3. bekezdése azt is kimondja, hogy meghatározott körülmények között ideiglenes biztosítási intézkedések rendelhetők el.

Ezenkívül bizonyos területeken, pl. a szabadalmi jog területén alkalmazható biztosítási intézkedésekre is vonatkoznak külön rendelkezések.

2 Milyen feltételekkel hozhatók ilyen intézkedések?

2.1 Az eljárás

A biztosítási intézkedéseket elrendelő határozatokat azok a bíróságok hozzák meg, ahol a bírósági eljárás folyamatban van. Ha nincs folyamatban bírósági eljárás, az illetékes bíróságra vonatkozó rendelkezések jórészt ugyanazok, mint általában a polgári ügyekben.

A bíróság saját kezdeményezésére nem vetheti fel a biztosítási intézkedések kérdését. Létezik ezért egy olyan követelmény, amely szerint az ilyen döntés meghozatalát igénylő félnek erre vonatkozó indítványt kell előterjesztenie. Ha nincs folyamatban bírósági eljárás, az indítványt írásban kell előterjeszteni. A felperesnek nem feltétlenül van szüksége ügyvédi segísége vagy képviselőre. A svéd bírósági eljárások költségmentesek, kivéve a kereseti illetéket, amely jelenleg 450 SEK (kb. 50 EUR).

2.2 A főbb feltételek

A svéd bírósági eljárási törvénykönyv („rättegångsbalken”) 15. fejezetének 1–3. szakasza szerinti intézkedések elrendeléséhez teljesülnie kell annak a feltételnek, hogy az alapügyben (pl. az 1. szakasz szerinti követelés esetében) *már legyen folyamatban bírósági eljárás, vagy egyéb hasonló eljárás szerinti vizsgálat*. Ez utóbbi a választottbírósági eljárásokat takarja.

A Legfelsőbb Bíróság („Högsta domstolen”) kimondta, hogy a svéd bírósági eljárási törvénykönyv 15. fejezete szerinti zárolás vagy más biztosítási intézkedés *olyan követelések esetében is* elrendelhető, *amelyben külföldi bíróságnak kell eljárnia, feltéve, hogy* a bíróság határozata Svédországban is végrehajtható.

A svéd bírósági eljárási törvénykönyv („rättegångsbalken”) 15. fejezetének 1–3. szakasza szerinti intézkedések elrendeléséhez a következő feltételeknek kell teljesülniük:

Az egyik feltétel az, hogy a felperesnek valószínűsítania kell, hogy követelése áll fenn *a másik személlyel szemben*, és e követelés tárgyában bírósági eljárás vagy más hasonló eljárás alapján vizsgálat van folyamatban.

A felperesnek bizonyítania kell, hogy *„ésszerűen tartani lehet attól”,* hogy a másik fél a vagyontárgy elrejtésével, eltávolításával vagy más módon kibújja a tartozás megfizetése alól (1. szakasz), hogy a másik fél a felperes kárára eltávolítja, jelentősen megrongálja vagy más módon elidegeníti a vagyontárgyat (2. szakasz), vagy a másik fél bizonyos tevékenységekben való részvétellel, illetve bizonyos cselekmény elkövetésével vagy elmulasztásával vagy más módon megakadályozza vagy megnehezíti a felperes jogainak érvényesítését, vagy jelentős mértékben csökkenti a vagyontárgy értékét (3. szakasz).

Az ideiglenes intézkedés **elrendeléséhez az kell, hogy** késedelem esetén fennálljon a károsodás kockázata. Ez azt jelenti, hogy valamely döntés végrehajtása veszélybe kerül, ha az intézkedést nem rendelik el azonnal, a másik fél meghallgatása nélkül. Ha az intézkedést ilyen módon elrendelik, a döntést meg kell küldeni a feleknek, és az alperes köteles a döntéssel kapcsolatos észrevételeit megtenni. Ezek beérkezésekor a bíróság haladéktalanul újból megvizsgálja az intézkedés hatályban tartásának kérdését.

Végül az intézkedés csak akkor rendelhető el, ha a felperes *biztosítékot* ad a másik félnek esetlegesen okozható károk fedezésére. Ha a felperes nem tud biztosítékot adni, ugyanakkor tudja bizonyítani követelésének különleges indokait, a bíróság mentesítheti őt a biztosítékadási kötelezettség alól.

3 Az ilyen intézkedések tárgya és jellege

3.1 Milyen típusú vagyontárgyakat érinthetnek az ilyen intézkedések?

A követeléshez kapcsolódó zárolási határozatok *végrehajtása tulajdonképpen azt jelenti, hogy* a vagyont bizonyos értékhatárig lefoglalják. Összességében itt is a végrehajtásra vonatkozó alapelvek érvényesek, itt azonban nem merül fel a vagyontárgy értékesítésének kérdése.

A végrehajtás során főszabály szerint bármilyen vagyontárgy lefoglalható. A vagyontárgy lehet ingóság vagy ingatlan.

Bizonyos vagyontárgyakat nem lehet lefoglalni. Ez a helyzet a „végrehajtás alól mentes vagyontárgyak” esetében, *amelyek közé egyebek mellett az alábbiak tartoznak:*

ésszerű értékhatárig az adós saját használatú ruhái és egyéb tárgyai;

bútorok, háztartási gépek, valamint a háztartáshoz és annak vezetéséhez szükséges egyéb berendezések;

az adós jövedelemszerző tevékenységéhez vagy szakképzéséhez szükséges eszközök és más berendezések;

személyes tárgyak, pl. olyan eszmei értékkel bíró érmék és sportdíjak, amelyek lefoglalása méltánytalan lenne az adóssal szemben.

A vagyontárgyak védelmére külön szabályok is vonatkozhatnak. Ez lehet a helyzet például kártérítés esetében.

Követelés biztosítása érdekében a munkabért és más hasonló összeget csak akkor lehet zárolni, ha azt kifizették és lefoglalhatóvá vált.

3.2 Milyen hatásokkal járnak az ilyen intézkedések?

Ha a vagyontárgyat adósság fedezése érdekében *már zárolták*, az alperes a vagyontárgyat a felperes kárára nem ruházhatja át és nem idegenítheti el. A svéd végrehajtó hatóság („Kronofogdemyndigheten”) azonban különösen indokolt esetekben mentességet adhat az elidegenítési tilalom alól. A tilalom ellenére történő elidegenítés büntetőjogi felelősségre vonást von maga után.

3.3 Meddig érvényesek ezek az intézkedések?

A svéd bírósági eljárási törvénykönyv 15. fejezetének 1–3. szakasza szerinti intézkedések elrendelése esetén a felperesnek a döntés meghozatalától számított egy hónapon belül bírósághoz kell fordulnia az ügyben, amennyiben ezt korábban nem tette meg. Ha a követelést másik eljárásban fogják vizsgálni, a felperesnek az adott eljárásban előírt lépéseket kell megtennie.

Ha az ideiglenes intézkedést **elrendelték**, a döntést meg kell küldeni a feleknek, és az alperes köteles közölni a döntéssel kapcsolatos észrevételeit. Ezek beérkezésekor a bíróság haladéktalanul újból megvizsgálja az intézkedés hatályban tartásának kérdését.

Az intézkedést azonnal vissza kell vonni, ha elrendelését követően olyan biztosítékot adnak, amely megfelel az intézkedés céljának.

4 Van-e lehetőség az intézkedés elleni fellebbezésre?

A biztosítási intézkedés tekintetében határozatot kell hozni akkor is, ha az valamely peres eljárásban merült fel eljárású kérdésként, és akkor is, ha a biztosítási intézkedést önállóan rendelték el.

A határozat ellen mindkét esetben az a személy nyújthat be önálló fellebbezést, akit a határozat hátrányosan érint. A kerületi bíróság („tingsrätt”) határozatával szemben írásban, a határozathozatalt követő három héten belül lehet fellebbezni. Ha a határozatot nem bírósági tárgyaláson hozták meg, és nem hirdették ki tárgyaláson a határozathozatal időpontját, a fellebbezési határidőt attól a naptól kell számítani, amikor a fellebbező a határozatot megkapta. A fellebbezést a fellebbviteli bírósághoz („hovrätt”) kell intézni, de a kerületi bírósághoz („tingsrätt”) kell benyújtani.

Ha a kerületi bíróság polgári ügyben elutasította a svéd bírósági eljárási törvénykönyv („rättegångsbalken”) 15. fejezete szerinti biztosítási intézkedés iránti kérelmet, vagy visszavonta az ilyen intézkedésre vonatkozó határozatot, a fellebbviteli bíróság további értesítésig azonnal hatályba léptetheti az intézkedést.

Ha a kerületi bíróság rendelt el ilyen intézkedést, vagy nyilvánította végrehajthatóvá a határozatot annak jogerőre emelkedése előtt, a fellebbviteli bíróság határozatával haladéktalanul kimondhatja, hogy a kerületi bíróság döntése további értesítésig nem hajtható végre.

Utolsó frissítés: 06/09/2019

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.